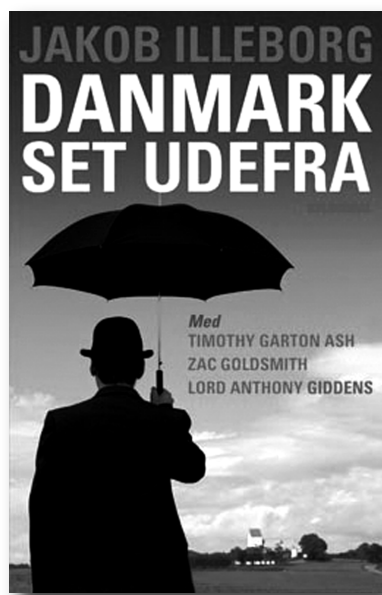

Små danskere – større briter

Knud Vilby anmelder:

Jakob Illeborg:
Danmark set udefra.
203 sider. Kr 199,- .
Gyldendal

Titlen er delvist misvisende, men det gør nu ikke så meget. Det her er først og fremmest en bog om udviklingen i Danmark og i Storbritannien set og hørt med øjne og ører af en dansk journalist bosat i London. Men det er også interessant nok. Jakob Illeborg kom til London som rockmusiker. I dag arbejder han som journalist. Han har været der i ti år og arbejder både for danske og britiske medier, og han fokuserer her både på generel samfundsudvikling, på miljøpolitik og på multikultur og holdningen til folk, der er anderledes.

Han bruger udtrykket, at Danmark og Storbritannien har krydset spor, og at briterne er blevet mere danske og danskerne mere britiske. Men bogen giver grundlag for at sige det mere provokerende og direkte. De konservative højreviede briter er blevet mere multikulturelle, mere miljøbevidste og på en række områder mere progressive, mens danskerne er blevet mere provinsielle, mere fremmedfrygtede og indelukkede, samtidig med at de overhales på flere af de velfærds- og miljøpolitiske områder, hvor de tidligere havde en slags førerposition.

Det er interessant at få belyst denne udvikling af en relativt ung dansker med position i London. Illeborg er 37, og var altså i slutningen af 20'erne, da han bosatte sig i London. Man mærker, hvordan han efter årene i London i stigende grad forundres over dele af den danske debat, for eksempel tørklædedebatten. Storbritannien har stadig større fattigdom, større ulighed og flere modsætninger, men grundlæggende er der større gensidig anerkendelse. En sådan småtskåren debat kunne ikke finde sted der. Og tørklæderne er langt fra eneste eksempel.

Illeborg søger at kvalificere synspunkter og debat ved at bruge tre briter som samtalepartnere om bogens temaer. Det er Anthony Giddens i det generelle samfundsafsnit, Zac Goldsmith i miljøafsnittet, og Timothy Garton Ash i afsnittet om den multikulturelle udvikling. De får lov til at kommentere både på den britiske og danske udvikling. De kender en del til Danmark og får derudover danske problem-

stillinger præsenteret af Illeborg. Det lykkes ikke lige godt i alle bogens kapitler, men specielt i miljøsektionen, synes jeg det er interessant. Zac Goldsmith er på samme tid konservativ parlamentskandidat og chefredaktør for det meget anerkendte økologimagasin ”The Ecologist”. Han repræsenterer dermed det positive nybrud, der er sket i det britiske konservative parti, et brud vi – på trods af Connie Hedegaard – er langt fra i Danmark.

Jeg synes at bogen, specielt i samfundssektionen om Blairs New Labour, og hvad der siden fulgte, er lidt for upræcis og småsnakkende, både i beretningerne fra Storbritannien og i forsøgene på at lave danske sammenligninger og paralleller. Til gengæld er jeg ret begejstret for miljøkapitlerne og kapitlerne om den multikulturelle udvikling.

Miljøsektionen giver et ret klart billede af hvordan tænkning og handling omkring miljø nu bygger på ret veludviklede alliancer mellem offentlige og private erhvervsinteresser, og af hvordan bevidstheden om nødvendige langtidsændringer er ved at tage hold i samfundet. Det er sket samtidig med, at vi i Danmark ikke engang hvilede på miljørigtige laurbær, men har haft en regering, der aktivt har miskrediteret tidligere miljøindsatser, og som derfor har været med til at udradere miljøbevidsthed. Indtil statsministerens seneste måske-opvågning. Det betyder ikke, at Storbritannien er foran på alverdens områder, men det er klart et udtryk for, at man mange steder er ved at give dansk tænkning og udvikling baghjul.

Det multikulturelle afsnit handler blandt andet om det London, som Illeborg kalder ”verdens ubestridt mest kosmopoli-

tiske by”, og om de fremskridt der er sket i relationerne mellem befolkningsgrupper trods terrorhandlinger og en meget stor minoritet af ikke-etniske briter.

Igen er det et billede af et samfund, som trods større reelle problemer, har en vilje til at erkende verden i dens storhed og forskelligartethed. Den gensidige accept af forskellighed er langt større end i Danmark, og en fremmedfjendsk minoritet har ikke på samme måde fået lov til at løbe med den politiske dagsorden. Man kan på samme tid kæmpe for ytringsfrihed og tale om respekt for andre og imod unødige provokationer. Og de briter, der kender til Danmark kan venligt forundret og meget britisk undre sig over, hvad det dog er, der sker i det land, der har været kendt for progressivitet og tolerance.

Billedet af Danmark ændrer sig langsomt men sikkert i nabolande, der kender til os. På den måde er Illeborgs bog alligevel også en bog om Danmark set udefra.

En tid endnu kan vi leve lidt på, at de andre endnu ikke tror, at elendigheden stikker så dybt i det lille land. Jeg ønsketænker og håber at de har ret, men jeg kender jo desværre mit land bedre.

Det ser faktisk sort ud, i et land hvor ytringsfriheden er ubegrænset (undtagen for ministre i slagsmål), men retten til dialog stærkt indskrænket og reguleret af statsmagten.